

ת"פ 1505/07/17 - מדינת ישראל נגד מוחמד שריפה, סופיאן עגלוני, מוחמד אבו פרחא

בית המשפט המחוזי בירושלים
בפני כב' השופט אברהם רובין
ת"פ 1505-07-17 מדינת ישראל נ' שריפה(עציר)
ואח'

בעניין: המאשימה מדינת ישראל

נגד
הנאשמים
1. מוחמד שריפה (עציר)
2. סופיאן עגלוני (עציר)
3. מוחמד אבו פרחא (עציר)

גזר דין

1. הרקע

ביום 5.12.17 הרשעתי את שלושת הנאשמים, על יסוד הודאתם בעובדות כתב האישום המתוקן בשנית, במסגרת הסדר טיעון פתוח, בביצוע עבירה של הצתה - עבירה לפי סעיף 448 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, וכמו כן, הרשעתי את הנאשמים 1 ו-2, על יסוד הודאתם כאמור, בעבירה נוספת של הצתה.

2. כתב האישום

כתב האישום המתוקן בשנית, בו הודו הנאשמים, כולל שני אישומים. על-פי החלק הכללי של כתב האישום, ברחוב אל-עומריה 16 בעיר העתיקה בירושלים מצוי מתחם מגורים הכולל ארבע דירות. עובר לביצוע העבירות בשתיים מהדירות התגוררו יהודים, באחת מהדירות התגוררה משפחה ערבית, והדירה הרביעית הייתה ריקה לרגל שיפוצים. בין מתחם המגורים לבין רחוב אל-עומריה חוצצת דלת ברזל כפולה המעוטרת בשני סמלי מגן-דוד. כאמור באישום הראשון, במהלך יום 8.6.17 או בסמוך לכך החליטו שלושת הנאשמים להצית את דלת מתחם המגורים בשל העובדה כי במתחם מתגוררים יהודים, זאת באמצעות הצמדת שני מזרונים ספוגים בחומר דליק לדלת המתחם והצתתם. לשם כך הכינו הנאשמים שני מזרונים ומיכל שבו חומר דליק. בהמשך לאמור לעיל כיבה הנאשם 1, ביום 8.6.17 בשעה 03:45 לערך, את תאורת הרחוב הסמוכה לדלת מתחם המגורים. דקות ספורות לאחר מכן הגיחו הנאשמים מהרחוב החשוך ופנו לעבר דלת מתחם המגורים. הנאשם 3 הצמיד את שני המזרונים לדלת, נאשם 1 נתן את מיכל חומר הדליק לנאשם 2, וזה שפך את תוכן המיכל על שני המזרונים. בהמשך לכך הצית הנאשם 2 את המזרונים, והנאשמים נמלטו מהמקום. כתוצאה ממעשי הנאשמים אחזה אש במזרונים ובדלת מתחם המגורים ונגרם לדלת נזק.

על-פי האמור באישום השני, ביום 15.6.17 או בסמוך לכך החליטו נאשמים 1 ו-2 להצית את דלת מתחם המגורים באמצעות הצמדת מזרון לדלת והצתתו, כל זאת בשל העובדה כי במתחם מתגוררים יהודים. בהמשך לכך, ביום 15.6.17 סמוך לשעה 02:00 נשאו הנאשמים 1 ו-2 את המזרון לעבר מתחם המגורים, הנאשם 1 הצית את המזרון ובעוד האש אוזחת במזרון הצמיד הנאשם 2 את המזרון לדלת מתחם המגורים ושני הנאשמים נמלטו מהמקום. כתוצאה מהמעשה אחזה אש במזרון ובדלת מתחם המגורים, ונגרם לדלת נזק.

כאמור לעיל, במסגרת הסדר טיעון הודו הנאשמים במיוחס להם ועל כן הורשע הנאשם 3 בעבירה אחת של הצתה, ואילו הנאשמים 1 ו-2 הורשעו בשתי עבירות של הצתה.

3. ראיות הצדדים לעונש

במסגרת ראיותיה לעונש הגישה המאשימה פלט רישום פלילי של הנאשם 1 (ת/2), ממנו אנו למדים כי לנאשם זה הרשעה אחת קודמת בביצוע עבירות של השתתפות בהתפרעות, ניסיון לתקיפת שוטר, וניסיון לתקיפת שוטר על-ידי שלושה או יותר. בעקבות הרשעה זו נגזר עליו עונש מאסר של שלושה חודשים וחצי לריצוי בפועל. כמו כן, הגישה המאשימה שני תצהירים של נפגעי העבירה (ת/3 ו- ת/4). התצהיר ת/3 הוגש על-ידי שאול גבליקיאן אשר שוכר יחידת דיור במתחם המגורים המדובר. בתצהיר נטען כי עקב ההצתות נגרמו נזקי רכוש שכללו פגיעה בדלת הכניסה למתחם, השחרה של קירות הכניסה והיחידה המערבית של הנכס, והשחרה של קירות החצר. מר גבליקיאן מוסיף וכותב בתצהיר כי במהלך ההצתות חדר עשן לחדר הכניסה של הנכס אשר גרם לו תחושת מחנק. כן מציין מר גבליקיאן, כי באחת ההצתות נגרמה לו כוויה ביד כאשר ניסה לפתוח את דלת הכניסה, וכי בהצתה אחרת הוא שאף עשן. מר גבליקיאן מציין כי לנוכח ההצתות הוא מרגיש מאוים וכי עקב כך הוא הולך באופן קבוע עם אלה ופנס להגנתו. את התצהיר ת/4 הגיש מר אלי אטל אשר מועסק על-ידי עמותה שמנהלת את הנכס שבו מדובר עבור בעל הזכויות בו - הקדש אסתר ברינר ז"ל. מר אטל מציין כי עקב ההצתות נגרמה פגיעה לדלת הכניסה, השחרה של קירות הכניסה ושל קירות היחידה המערבית של הנכס ושל חצר הנכס. מר אטל מציין כי עלות תיקון הנזקים עולה על 50,000 ₪ כיוון שמדובר בקירות אבן והסרת הפיח מהם מחייבת ליטוש של אבני הקירות וכיחול שלהם מחדש. מר אטל מוסיף ומציין בתצהירו כי עקב ההצתות הורעה תחושת הביטחון במקום, ועקב כך נמנע אכלוס הנכס בדיירים למשך שישה חודשים שרק לאחריהם הושכר הנכס לשמונה בחורים שמשלמים שכר-דירה בסכום של 500 ₪ לחודש. על בסיס זה טוען מר אטל כי לעמותה נגרם נזק של 15,000 ₪ בגין אבדן שכר דירה למשך שישה חודשים.

הנאשמים לא הגישו ראיות במסגרת הטיעון לעונש.

4. תסקירי שירות המבחן

בשל גילם של הנאשמים נערכו בעניינם תסקירים של שירות המבחן.

אשר לתסקיר הנוגע לנאשם 1 - שירות המבחן ציין בתסקיר את עברו הפלילי של הנאשם, אשר כולל, כאמור לעיל, הרשעה אחת. שירות המבחן מציין כי הנאשם 1 טען שהעבירות נושא דיונו בוצעו על

עמוד 2

רקע אירוע שבו אחד הדיירים היהודים שגרים במתחם היכה את אחיו של הנאשם 1 וילדים אחרים מבני משפחתו, דבר שעורר בנאשם 1 כעס ורצון בנקמה. שירות המבחן מציין כי הנאשם 1 מסר שהמעשים בוצעו בעיקר ביוזמתו, ושהיכרותו עם יתר הנאשמים הייתה שטחית ומצומצמת. הנאשם 1 שלל מניע אידיאולוגי - לאומני ברקע ביצוע העבירה. שירות המבחן מציין כי הנאשם 1 הביע חרטה מילולית על מעשיו אך נראה שהוא עסוק בעיקר במחירים האישיים והמשפחתיים אותם הוא משלם עקב ביצוע העבירה, וכי הוא מתקשה לגלות אמפטיה כלפי הצד הנפגע. לעניין הערכת הסיכון והסיכוי לשיקום, שירות המבחן מעריך כי גילו הצעיר של הנאשם והיחסים בתוך משפחתו, בשילוב עם העובדה שעונש שנגזר עליו בגין ההרשעה הקודמת לא מנע ממנו לחזור ולבצע עבירות, מהווים גורמים המגבירים את הסיכון להישנות עבירות דומות. בסיכומו של דבר קובע שירות המבחן כי אין באפשרותו להמליץ על חלופת ענישה או שיקום במסגרת הקהילה, העשויים להפחית את הסיכון להישנות עבירות דומות.

אשר לתסקיר שנערך בנוגע לנאשם 2 - נאשם זה סיים 12 שנות לימוד ולמד טרם מעצרו לימודי מזכירות רפואית. לנאשם זה אין עבר פלילי. בשיחה עם שירות המבחן טען הנאשם כי נגרר לביצוע העבירות, וכי ברקע ביצוע העבירות עומדים הכעס והרצון לנקום בדיירים היהודים שבמתחם בשל כך שאחד מהם היכה ילדים בשכונה. גם נאשם זה שלל מרכיב אידיאולוגי - לאומני כמניע לביצוע העבירות. שירות המבחן התרשם כי הנאשם נוטל על עצמו אחריות מילולית פורמלית על מעשיו, אך הוא מתקשה בלקיחת אחריות פנימית על העבירות שביצע. בסיכומו של דבר שירות המבחן קובע כי לנוכח חומרת העבירות וקשייו של הנאשם ליטול אחריות אמתית על מעשיו, אין ביכולתו של שירות המבחן להמליץ על חלופת ענישה או שיקום בקהילה העשויות להפחית סיכון להישנות עבירות דומות.

אשר לתסקיר שנערך בנוגע לנאשם 3 - נאשם זה סיים 12 שנות לימוד וטרם מעצרו עבד בתחום האינסטלציה אצל מעסיק אחד במשך כשנה. לנאשם זה אין הרשעות קודמות. גם נאשם זה טען בפני שירות המבחן כי נגרר לביצוע העבירה וכי המניע לביצוע העבירה היה תחושת כעס ורצון לנקמה בשל האירוע בו היכה אחד מדיירים היהודים של המתחם ילדים בשכונה. גם נאשם זה שולל מניע אידיאולוגי - לאומני. שירות המבחן התרשם כי הנאשם התקשה להתחבר לחומרת העבירה ולהשלכותיה האפשרויות. שירות המבחן התרשם כי מדובר בנאשם אשר מחד גיסא עושה מאמצים לקיים אורח חיים נורמטיבי, ומאידך גיסא מתקשה להתחבר לחומרת העבירה והשלכותיה. בסיכומו של דבר גם בעניינו של נאשם זה קובע שירות המבחן כי אין באפשרותו להמליץ על מהלך שיקומי.

5. טענות המאשימה בנוגע לעונש

ב"כ המאשימה הדגיש את הסיכון הרב הכרוך בביצוע עבירות של הצתה לנוכח העובדה שהמצית איננו יכול לשלוט באש שהצית. ב"כ המאשימה ציין כי יש להביא בחשבון שמדובר במתחם מאוכלס, כך שההצתה סכנה את שלום דיירי המתחם, יהודים וערבים כאחד. לדברי ב"כ המאשימה מדובר בעבירות שבוצעו תוך תכנון מראש. לנוכח טענות אלו עתר ב"כ המאשימה לקביעת מתחם אשר ינוע בין 20 חודשי מאסר בפועל ל-40 חודשי מאסר בפועל. לגבי הנאשם 3 טוען ב"כ המאשימה כי על רקע העובדה שהוא הורשע בביצוע עבירת הצתה אחת, ולנוכח העובדה שאין לו עבר פלילי, יש למקם את עונשו בתחתית המתחם. לגבי הנאשם 2 טען ב"כ המאשימה כי לנוכח העובדה שהוא הורשע בביצוע שתי עבירות של הצתה, יש להטיל עליו עונש של 28 חודשי מאסר בפועל בגין שתי העבירות יחדיו. לגבי

עמוד 3

הנאשם 1 ציין ב"כ המאשימה כי מהתסקיר עולה כי הוא היה הרוח החיה מאחורי מעשי ההצתה, וכי בהיתן הרשעתו הקודמת והעובדה שהוא הורשע בביצוע שתי עבירות, הרי שיש להטיל עליו עונש שממוקם בחלק העליון של המתחם. ויודגש, ב"כ המאשימה לא טען כי המניע לביצוע העבירות היה אידיאולוגי-לאומני. בנוסף עתר ב"כ המאשימה להטלת מאסר על תנאי ומרכיב של פיצוי בגין הנזקים שנגרמו. בדבריו התייחס ב"כ המאשימה גם להסדרי טיעון שנעשו עם נאשמים אחרים - קטינים - שהורשעו בכתבי אישום נפרדים שהוגשו בגין הצתות נוספות שבוצעו באותו מתחם. באותם הסדרים הוסכם על עונש של שמונה עד אחד עשר חודשי מאסר בפועל, אך לטענת ב"כ המאשימה אין ללמוד מעונשים אלו לענייננו מאחר והנאשמים שלפניי אינם קטינים.

6. טענות ב"כ הנאשם 1 לעונש

ב"כ הנאשם 1 מציין כי שלושת הנאשמים הם "בגירים צעירים" שבעת ביצוע העבירה היו בני 19 לערך, ולכן ניתן היה לצפות כי התסקיר בעניינם יהיה יותר מקיף ומעמיק.

לעניין תסקירי נפגעי העבירה טען ב"כ הנאשם 1 כי מדובר בתסקירים שהוכנו על-ידי עורכי דין שלא צורפה אליהם אסמכתא כלשהי לגבי הנזקים הנטענים. לטענת ב"כ נאשם 1 הנזקים שנגרמו כתוצאה מההצתות נמוכים בהרבה מהנטען, והם מסתכמים בקירות מושחרים שאותם ניתן לנקות בעלות זניחה.

ב"כ הנאשם 1 טוען כי מדובר בניסיון להצית דלת ברזל ועל כן הנזק שהיה צפוי כתוצאה מביצוע העבירות איננו גדול. בהקשר זה הוגשו בהסכמת הצדדים לאחר הדיון תמונות של הדלת שהוצתה. ב"כ הנאשם 1 מציין כי לא יוחסה לנאשמים עבירה של קשירת קשר, ומכאן שמדובר בעבירה שבוצעה בספונטניות על-ידי בגירים קטינים בשל מערכת יחסים עכורה ששררה בין תושבי המתחם לבין תושבי השכונה. ב"כ הנאשם 1 הדגיש כי בכתב האישום לא נטען שההצתה בוצעה על רקע גזעני. לעניין מתחם הענישה הפנה ב"כ הנאשם 1 לגזר דינו של כב' השופט הבכיר (כתוארו אז) צ' סגל בת"פ 31351-12-14 [פורסם בבנו] (1.12.15), שעניינו הצתת בית הספר הדו-לשוני בירושלים. באותו גזר דין הוטל על הנאשם, אשר ניהל את משפטו עד תום, עונש של 24 חודשי מאסר בפועל, ולטענת ב"כ הנאשם 1 מדובר במקרה חמור בהרבה מהמקרה שלפנינו.

ב"כ הנאשם 1 טוען כי העונש שיש לגזור על הנאשם 1 צריך להיות דומה לעונש שהוטל על הקטינים המעורבים בפרשה, שכן הנאשם 1 איננו מבוגר מהם בהרבה. אשר על כן טען ב"כ הנאשם 1 כי מתחם הענישה הראוי נע בין מאסר בעבודות שירות ועד ל-20 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

ב"כ הנאשם 1 טוען כי העונש המתאים צריך להיות בחלק התחתון של המתחם, זאת לנוכח נסיבות חייו של הנאשם.

הנאשם 1 לא ביקש לומר בעצמו את דבריו לפני גזירת העונש.

7. טענות ב"כ הנאשם 2 לעונש

ב"כ הנאשם 2 הצטרף לטיעוני ב"כ הנאשם 1, והוסיף כי דלת המתחם שהוצתה היא לא דלת שמובילה ישירות לאחת מהדירות במתחם, אלא דלת שמפרידה בין המתחם כולו לבין הרחוב, ומכאן שהסכנה שהייתה גלומה במעשי ההצתה מוגבלת. ב"כ הנאשם 2 הדגיש כי לנאשם זה אין הרשעות קודמות, וכי עד לביצוע העבירות הוא ניהל אורח חיים נורמטיבי לרבות לימודים בתיכון ולימודי מזכירות רפואית. ב"כ הנאשם 2 טען כי הנאשם נטל אחריות על מעשיו. ולבסוף, גם ב"כ הנאשם 2 מדגיש כי אין הבדל אמיתי בין הנאשמים שלפני לבין הנאשמים הקטינים באותה פרשה, שכן הנאשמים שלפני היו בני מעט יותר מ-18 בעת ביצוע העבירות.

הנאשם 2 לא ביקש לומר בעצמו את דבריו לפני גזירת העונש.

8. טענות ב"כ הנאשם 3 לעונש

ב"כ נאשם 3 הצטרף לטיעוני חבריו תוך שהדגיש כי הנאשם 3 הורשע בביצוע מעשי הצתה אחד בלבד. ב"כ הנאשם 3 הדגיש שלא יכול להיות מניע לאומני ברקע המעשה מאחר ובמתחם המגורים גרה גם משפחה ערבית. ב"כ הנאשם 3 הדגיש כי המקרה שבו עסקינן הרבה פחות חמור בהשוואה למקרים בהם, למשל, נזרק בקבוק תבערה בוער לתוך בית מגורים. ב"כ הנאשם 3 הוסיף וטען כי פסקי הדין שהציג ב"כ המאשימה לתמיכה במתחם הענישה לו הוא טען עוסקים במקרים חמורים בהרבה מהמקרה שלפנינו, ועל כן הם לא מתאימים בנסיבות העניין. ב"כ הנאשם 3 טוען כי במתחם המדובר אירעו למעלה משתי שריפות ועל כן לא ניתן לייחס את כל הנזקים שנגרמו, ואשר מוכחשים, להצתה שבה הודה נאשם 3.

הנאשם 3 לא ביקש לומר בעצמו את דבריו לפני גזירת העונש.

דין והכרעה

9. מתחם העונש ההולם

ב"כ המאשימה יצא בטיעונו מנקודת הנחה כי יש לקבוע מתחם ענישה אחד לשתי העבירות בהן עוסק כתב האישום. נקודת מוצא זו מקובלת עלי לנוכח סמיכות הזמנים בהם בוצעו שתי העבירות, זהות קורבנות העבירות והדמיון הרב שיש בנסיבות ביצוע שתי העבירות (ראו - ע"פ 4912/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (29.10.14)).

הערך החברתי המוגן על ידי עבירת ההצתה הוא בראש ובראשונה שמירה על שלום חייו של אדם ושלמות גופו, וכן בנוסף שמירה על שלמות קניינו. בתי המשפט עמדו לא פעם על החומרה הרבה שגלומה בעבירת ההצתה. וכך נפסק בעניין זה בע"פ 4311/12 מילאד סורי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (8.11.12):

"רבות נכתב ונאמר אודות חומרתה היתרה של עבירת ההצתה, שתחילתה ידועה

"ואחריתה מי ישורנה", שכן מנהגה של האש להתפשט מבלי יכולת שליטה תוך גרימת נזקים ואף סיכון חיי אדם (ע"פ 4700/12 אראל חנוב נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 19.9.2012); ע"פ 8373/11 פושקריוב נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 23.7.2012); ע"פ 4702/11 סבג נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 27.11.2011); ע"פ 3074/07 מדינת ישראל נ' אבו תקפה (לא פורסם, 27.3.2008); ע"פ 2122/03 משה כהן נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 21.7.2003)). הצתה נתפסת כעבירה חמורה, לא רק בשל הסכנה האינהרנטית הטבועה בה, אלא גם בשל המסר העברייני האלים העולה ממנה, מסר שיש בו כדי להטיל אימה ופחד ולפגוע בתחושת הביטחון האישי של הציבור (ע"פ 5074/10 מרדאווי נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 19.9.2012)). לא בכדי קבע המחוקק את העונש המרבי על עבירה זו ל-15 שנות מאסר, אף במקרים בהם לא היתה כל כוונה לפגוע בנכס ציבורי או בבני אדם."

עוד נפסק, כי חומרתה של עבירת ההצתה "מחייבת בדרך כלל השתת עונש מוחשי לריצוי מאחורי סורג ובריח" (ע"פ 7045/12 אלטנאי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (13.3.13)), וכן נאמר בפסיקה כי בשנים האחרונות ניכרת מגמה של החמרה בענישה בנוגע לעבירות הצתה (ע"פ 8125/15 פרוקופנקו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (19.4.16)). יחד עם זאת הודגש לא פעם בפסיקה, כי רמת הענישה בעבירות הצתה איננה אחידה (שם, בפסקה 5 לפסק הדין; עניין אלטנאי בפסקה 12 לפסק הדין; ע"פ 1727/14 מימון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (6.1.15)), וכי לעת גזירת עונשו של מי שהורשע בהצתה יש להביא בחשבון כי:

".... אין מקרה אחד דומה למקרה אחר וכל מקרה נבחן על פי נסיבותיו הפרטניות ובהתאם לעקרון הענישה האינדיבידואלית, ובין היתר יש להביא בחשבון שיקולים כגון גיל צעיר של נאשם, היעדר עבר פלילי, מתן הודאה והבעת חרטה כמו גם היקף הנזק שנגרם בפועל"
(עניין אלטנאי בפסקה 12 לפסק הדין)

וכן יש לתת את הדעת לנסיבות ביצוע ההצתה:

"עבירת ההצתה כשלעצמה, גם כשהיא מתייחסת לרכוש בלבד, נתפסת כעבירה חמורה, בין היתר בשל הפוטנציאל לגרימת נזק לגוף, בבחינת "אוי לגפרור שהצית להבה, שסופה ואחריתה מי ישורנה" (ע"פ 728/13 עווידה נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 7 (20.11.2013)). סעיף 448(א) לחוק העונשין קובע מדרג של חומרה בעבירות הצתה: "המשלח אש במזיד בדבר לא לו, דינו - מאסר חמש עשרה שנים; עשה כן במטרה לפגוע בנכס של המדינה, בנכס המשמש את הציבור, באתר טבע, בצמחיה או בבטחת דרי הסביבה או במטרה לפגוע בבני אדם, דינו - מאסר עשרים שנים".

בתוך מדרג זה ניתן להצביע על מדרגי ביניים של חומרה, מה שיכול להסביר את הסיבה לכך שהענישה הנלווית לעבירת ההצתה אינה אחידה ונעה על סקאלה רחבה (ע"פ 9226/11 גוזלנד נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 11 (8.10.2013)): הצתה של נכס

בנסיבות שאין לחשוש כי ההצתה תתפשט לרכוש אחר; הצתה של נכס שעלולה להתפשט ולפגוע ברכוש אחר; הצתה של נכס שיש בה פוטנציאל לפגיעה בגוף ובנפש; הצתה של נכס בנוכחותו הקרובה והמיידית של אדם, מה שמגביר את פוטנציאל הפגיעה בגוף ובנפש; הצתה שגרמה בפועל לפגיעה בגוף ובנפש על אף שהמצית לא התכוון לכך (מחשבה פלילית של פזיזות); והצתה בכוונה לפגוע בגוף ובנפש כמו במקרה דנן. מובן כי בתוך מדרגי ביניים אלה יש להבחין בין נסיבות שונות לחומרה או לקולא, כמו ערך הרכוש שהוצת או מספר האנשים שעמדו תחת סיכון של פגיעה. " (ע"פ 4036/13 מובארכ אמארה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (5.10.14).

10. אשר לנסיבות ביצוע העבירה - הנסיבות הקשורות בביצוע שתי העבירות בהן עוסק כתב האישום שלפניי הן דומות. מדובר בעבירות אשר קדם להן תכנון מוקדם שכלל הצטיידות מראש בחומר בעירה - מזרונים - כאשר בעבירה נושא האישום הראשון, אשר מתייחס לשלושת הנאשמים, אף נעשה שימוש בחומר דליק שבו הצטיידו הנאשמים מראש.

על פי עובדות כתב האישום בהן הודו הנאשמים, חלקם של הנאשמים בביצוע העבירות דומה, באשר כל אחד מהם תרם את חלקו המהותי לביצוע העבירות. עם זאת, נזכיר כי הנאשם 1 טען בפני שירות המבחן כי הוא יזם את ביצוע העבירות.

כל שלושת הנאשמים טענו בפני שירות המבחן כי המניע לביצוע העבירות לא היה לאומני, ואכן גם המאשימה איננה טוענת כי המניע היה לאומני. יצוין בהקשר זה, כי במתחם התגוררה גם משפחה ערבית.

הנזק אשר היה צפוי להיגרם כתוצאה מביצוע העבירה איננו מאוד קיצוני. אכן, עמדתי לעיל על כך שעבירת ההצתה מתאפיינת בכך שסופה מי ישורנה, באשר אין ביכולתו של המצית לשלוט בהתפשטות האש, ברם בנסיבות המקרה שלפניי נראה כי הסיכוי שכתוצאה ממעשי הנאשמים היה נגרם נזק מאוד קיצוני לא היה גבוה. ראשית, מדובר בהצתת דלת כניסה למתחם מגורים ולא בהשלכת חומר בעירה אל תוך מתחם המגורים. שנית, דלת הכניסה למתחם איננה מובילה ישירות אל תוך יחידות המגורים שבמתחם אלא אל תוך חצר שממנה נכנסים אל תוך יחידות הדיור (ראו- תצלומים 4-6 של דלת המתחם אשר הוגשו בהסכמה לאחר שמיעת הטיעונים לעונש). שלישית, הדלת עצמה שהוצתה היא דלת ברזל המותקנת בקיר אבן כך שהסיכוי להתפשטות האש לא היה מאוד גבוה (ראו - צילום מס' 1). עם זאת אין להסיק מדברי כאילו במעשי הנאשמים לא הייתה טמונה סכנה כלשהי לחיי אדם או לרכושם של המתגוררים במתחם.

הנזק שנגרם בפועל עקב ההצתות איננו רב מאוד. למרבה המזל לא קופחו חיי אדם ואף לא נגרם נזק גוף של ממש לדיירי המתחם. עם זאת, אין להתעלם מהאימה אשר אחזה בדיירי המתחם עקב ההצתות שבוצעו באישון לילה, ואשר גרמו לחדירת עשן אל תוך יחידות המגורים (ת/3 - הצהרת נפגע עבירה אשר מסר מר גבליקיאן). כתוצאה מההצתות אף נגרם נזק לרכוש. על פי הצהרת נפגע עבירה אשר הוגשה מטעם ההקדש אשר בבעלותו מצוי מתחם המגורים (ת/4), כתוצאה מההצתות ניזוקה דלת הכניסה למתחם, והושחרו קירות האבן החיצוניים של המתחם, קירות הכניסה למתחם וקירות יחידת המגורים המערבית של המתחם. מר אטל, אשר חתם על ההצהרה העריך את עלות תיקון הנזק בסכום העולה על 50,000 ₪. הערכה זו לא נתמכה במסמך כלשהו, ומהתבוננות בתצלומי הנזק היא נראית מוגזמת. בכתב האישום נטען כי נגרם נזק לדלת בלבד,

ומתצלומי הדלת ניתן להיווכח כי לא נגרם לה נזק שעולה כדי אובדן גמור שלה. עם זאת מהתצלומים עולה כי אכן נגרמה השחרה של הקירות החיצוניים של המתחם. בהקשר זה יש גם להביא בחשבון כי במתחם המגורים בו עסקינן אירעו הצתות נוספות, כך שניתן להניח כי חלק מהנזקים הם תוצאה של ההצתות הנוספות. מר אטל טען בהצהרתו כי בנוסף נגרם להקדש נזק של אובדן דמי שכירות לתקופה של שישה חודשים בהם עמד המתחם ריק ללא דיירים שחששו לשכור בו יחידות דיור. טענה לנזק כזה לא נכללה בכתב האישום וגם לא הוצגו ראיות של ממש לתמיכה בה, כגון הסכמי שכירות של דיירים אשר שכרו יחידות דיור במקום לפני ההצתות.

אין ספק כי ביסודו של דבר הנאשמים הבינו היטב את אשר הם עושים, לרבות את הסכנה הכרוכה בהצתה ואת הפסול הכרוך בביצוע עבירה שכזו. עם זאת, מדובר בנאשמים "בגירים צעירים", אשר בזמן ביצוע העבירות היו בני תשע עשרה לערך. לגבי נאשמים כאלו נפסק כי יש: **"לבחון את השפעת המאסר על נאשמים שהם 'בגירים צעירים', תוך התחשבות בגילם"** (ע"פ 7781/12 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (25.6.13)). שיקול זה יובא בחשבון לעת קביעת העונש המתאים לכל אחד מהנאשמים, זאת כמצוות סעיף 40 יא' (1) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, אך לנוכח האמור בפרשת פלוני הנ"ל, לגבי מחקרים המלמדים על התארכות תקופת ההתבגרות וההבשלה בכל הנוגע להפעלת שיקול דעת ושליטה ביצרים, עד לגיל 25, הרי שלגילם הצעיר של נאשמים עשוי להיות משקל גם בקביעת מתחם העונש ההולם, זאת במסגרת סעיף 40 ט' (6)-(7) לחוק (ראו בהרחבה - דברי כב' השופט מ. יועד הכהן ב- ת"פ 25007-08-12 מדינת ישראל נ' סלאימה [פורסם בנבו] (4.11.13)). עם זאת יש להדגיש, כי כל מקרה לגופו, וכי התחשבות בגילו הצעיר של הנאשם לצורך קביעת מתחם העונש ההולם, ומידת ההתחשבות, עשויה להשתנות ממקרה למקרה בהתאם לנסיבות. במקרה שלפניי מידת ההתחשבות בגילם של הנאשמים לצורך קביעת מתחם העונש ההולם צריכה להיות מתונה לנוכח הפסול המובהק והסכנה הברורה לכל - קטינים כבגירים - שטמונה בעבירת ההצתה.

11. אשר לענישה הנוהגת - בעלי הדין הציגו פסקי דין שיש בהם כדי להדגים את הגיוון הרב שיש ברמת הענישה הנוהגת בעבירות הצתה. הנה כך, בע"פ 401/16 מדינת ישראל נ' גבאי ([פורסם בנבו] (28.9.16)), אשר עסק במקרה חמור של הצתת בית הספר הדו לשוני בירושלים, נגזרו על הנאשם, אשר הורשע על פי הודאתו, 40 חודשי מאסר לריצוי בפועל בגין עבירות של הצתה, הסתה והחזקת סכין, תוך שבית המשפט ציין כי:

"אכן, בעבירות מסוג זה ניתן להצביע על מנעד רחב של עונשים, ובצד עונשים קלים יחסית ישנם מקרים לא מעטים שבהם נגזרו עונשים חמורים, אף יותר מעונשו של המערער. כך, בעבירות הצתה, ללא מניע אידיאולוגי, שבהם נגרם נזק לרכוש בלבד, אושרו עונשים של 40 חודשי מאסר לריצוי בפועל (ע"פ 6463/11 ברדוגו נ' מדינת ישראל (5.6.2012) [פורסם בנבו]) ו-30 חודשי מאסר בפועל (ע"פ 7887/12 שאול נ' מדינת ישראל (24.4.2013) [פורסם בנבו]). אשר לעבירות שבוצעו מתוך מניע אידיאולוגי-לאומני, ניתן להצביע על ע"פ 3520/16 פלוני נ' מדינת ישראל (29.8.2016) [פורסם בנבו], שבו הועמד עונשו של קטין, שהיה בן 15 ו-4 חודשים במועד ביצוע העבירות, ואשר הורשע במספר אירועים של ידוי אבנים שבאחד מהם נפצע אדם, על 33 חודשי מאסר לריצוי בפועל."

בע"פ 8125/15 **פרוקופנקו** הנ"ל, אושר עונש של 22 חודשי מאסר בפועל אשר נגזר על נאשם בן 50 נעדר עבר פלילי, שהורשע לאחר ניהול משפט מלא בעבירות של הצתה ואיומים, בגין הצתת דלת דירת שכנתו בעת ששכנתו ובתה ישנו בדירה. יצוין כי הנאשם לא הביע חרטה על מעשהו.

ובע"פ 7045/12 **אלטנאי** הנ"ל נגזרו על נאשם בן 22, נעדר עבר פלילי רלוונטי, אשר הורשע על פי הודאתו בעבירה של הצתה בגין הצתת רכב שלא היו בו נוסעים, עונש של שנת מאסר אחת לריצוי בפועל.

לעומת זאת, בת"פ 618-12-14 **מדינת ישראל נ' עמר** ([פורסם בנבו] 27.10.15), נגזר על נאשם בן 19, אשר הורשע על פי הודעתו בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע והצתה בכך שהצית את דלת המתלונן, עונש של 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, זאת בשל עברו הנקי של הנאשם, ובשל התרשמות שירות המבחן בדבר ההשפעה הקשה שעלולה להיות למאסרו של המשיב על מצבו.

וכן, בע"פ 4311/12 **מילאד סורי** הנ"ל התקבל ערעורו של נאשם בן 20 אשר נגזר עליו עונש של תשעה חודשי מאסר בגין הצתת רכב של מתלוננת אשר לא הייתה מעוניינת בקשר עמו, ועונשו הופחת ל 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, זאת בשל עברו הנקי, חרטתו שכללה את פיצוי המתלוננת, והתרשמותו של שירות המבחן כי איננו בעל דפוסי התנהגות עברייניים.

12. לאור כל האמור, אני סבור כי מתחם העונש ההולם בעניינם של הנאשמים 1 ו- 2, אשר הורשעו בביצוע שתי עבירות של הצתה, נע בין שישה חודשי מאסר בפועל לבין שלושים חודשי מאסר בפועל, ואילו מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם 3 נע בין מאסר לריצוי בעבודות שירות לבין 24 חודשי מאסר בפועל.

13. העונש המתאים

בטרם נפנה לגזירת העונש המתאים לכל אחד מהנאשמים שלפניי אציין, כי מתחם המגורים שבו בוצעה ההצתה הוצת מספר פעמים נוספות, בין היתר על ידי חמישה קטינים אשר הועמדו לדין בבית משפט זה במסגרת שני כתבי אישום נפרדים, והורשעו במסגרת הסדר טיעון סגור (ת"פ 69192-06-17 ו- ת"פ 69240-06-17). במסגרת ת"פ 69192-06-17 הורשעו שניים מהקטינים בשתי עבירות הצתה ונגזר עליהם עונש מוסכם של 11 חודשי מאסר בפועל. בת"פ 69240-06-17 הורשע קטין אחד בביצוע שתי עבירות הצתה ושני קטינים נוספים הורשעו בביצוע עבירת הצתה אחת. על הקטין הראשון נגזר עונש מוסכם של 10 חודשי מאסר בפועל ועל כל אחד משני הקטינים הנוספים נגזר עונש של 8 חודשי מאסר בפועל. עקרון אחדות הענישה הוא עיקרון מנחה במשפט הישראלי, והוא מחייב שעונשם של הנאשמים שלפניי יעמוד ביחס הולם לעונשים שהוטלו על הנאשמים הקטינים, אם כי עקרון אחדות הענישה איננו חזות הכול:

"עקרון אחדות הענישה הינו עקרון מנחה במשפט הישראלי (ע"פ 169/14 אבל קפלן נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 8 והאסמכתאות שם (16.12.2014); ע"פ 2580/14 אבו ליל נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] פסקה 19 והאסמכתאות שם (23.9.2014)). **מעקרון זה**

"נגזרת גם החובה לקיים זיקה הולמת בין עונשיהם של שותפים לאותו מעשה עבירה, כך שמדרג הענישה ביניהם יסקף את חלקם היחסי בעבירות" (ע"פ 6917/13 דניאל טייברג נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 9 (2.12.2013)). עם זאת, פעמים רבות הובהר בפסיקה כי עקרון אחידות הענישה אינו חזות הכל אלא אחד מבין שיקולי הענישה (שם, פסקה 9; ע"פ 8355/13 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (18.11.2014) ועל בית המשפט להתחשב בנסיבות ביצוע העבירה ובנסיבותיו האישיות של העבריין". (ע"פ 1727/14 מימון הנ"ל בפסקה 8 לפסק הדין).

אכן, במקרה שלפני יש טעם טוב להבחין בין המורשעים האחרים באותה פרשה שהיו קטינים, לבין הנאשמים שלפני שהם בגירים. ברם, הבחנה זו איננה מצדיקה פער גדול מאוד בענישה כיוון שגם הנאשמים שלפני הם, כאמור לעיל, "בגירים צעירים".

14. העונש המתאים בעניינו של הנאשם 1

הנאשם 1 הוא בגיר צעיר יליד 11.8.98, ובהתאם להלכת פלוני שהובאה לעיל יש לתת משקל להשפעתו הקשה במיוחד של עונש מאסר על "בגירים צעירים". הנאשם 1 הורשע בביצוע שתי עבירות הצתה. לנאשם זה עבר פלילי בדמות הרשעה אחת משנת 2014 בעבירות של השתתפות בהתפרעות, ניסיון לתקיפת שוטר וניסיון לתקיפת שוטר על ידי שלושה או יותר (ראו - ת/2). בגין הרשעה זו נגזר על הנאשם 1 עונש של שלושה וחצי חודשי מאסר בפועל. חרף זאת שב הנאשם לסורו וביצע את העבירות בגין הורשע בתיק שלפני. נזכיר, כי הנאשם 1 טען בפני שירות המבחן שהוא יזם את ביצוע העבירות. התסקיר שנערך בעניינו של הנאשם 1 לא המליץ על חלופה שיקומית כלשהי, זאת לנוכח חומרת העבירות, מאפייני אישיותו של הנאשם והסיכון להישנות עבירות דומות. הנאשם 1 אמנם הביע חרטה מילולית על העבירות ברם, שירות המבחן התרשם כי החרטה נובעת מהמחיר שנאלץ הנאשם 1 לשלם בעקבות ביצוע העבירות. לזכותו של הנאשם יש להביא בחשבון את הודאתו אשר חסכה מזמנה של המאשימה ומזמנו של בית המשפט. בשים לב לכל האמור, ובהתחשב, בין היתר, בעונש המוסכם שנגזר באותה פרשייה בת"פ 69192-06-17 על שני נאשמים קטינים נעדר עבר פלילי, אני גוזר על הנאשם 1 את העונשים הבאים:

א. עשרים חודשי מאסר בפועל. תקופת המאסר תימנה מיום מעצרו של הנאשם 1 - 18.6.17.

ב. שישה חודשי מאסר על תנאי אותם ירצה הנאשם 1 בפועל אם יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהכלא עבירה לפי סעיף 448 לחוק העונשין.

ג. הנאשם 1 יפצה את נפגע העבירה שאול גבליקיאן בסכום של ₪ 1,000 ואת נפגעת העבירה עמותת "צדקת רבי מאיר בעל הנס כולל חיבת ירושלים לעדת גאליציה" בסכום של ₪ 1,000. הפיצוי ישולם עד ליום 17.6.18.

15. העונש המתאים בעניינו של הנאשם 2

עמוד 10

הנאשם 2 הורשע בביצוע שתי עבירות הצתה. גם נאשם זה הוא "בגיר צעיר" יליד 25.6.98, ולעובדה זו יש לתת משקל לקולא לעת גזירת העונש. לנאשם 2 אין עבר פלילי. עד לביצוע העבירות הנוכחיות ניהל הנאשם 2 אורח חיים נורמטיבי שכלל סיום בית ספר תיכון ולימודי מזכירות רפואית. שירות המבחן ציין כי הנאשם 2 נטל אחריות מילולית פורמאלית על מעשיו, להבדיל מאחריות פנימית. לנוכח הקושי של הנאשם 2 בלקיחת אחריות פנימית ולנוכח חומרת העבירות לא בא שירות המבחן בהמלצה שיקומית כלשהי. לזכות הנאשם יש לזקוף את העובדה שהודה במיוחס לו ובכך חסך מזמנה של המאשימה ומזמנו של בית המשפט. בשים לב לכל האמור, ובהתחשב, בין היתר, בעונש המוסכם שנגזר באותה פרשייה בת"פ 69192-06-17 על שני נאשמים קטינים נעדרי עבר פלילי, אני גוזר על הנאשם 2 את העונשים הבאים:

א. שישה עשר חודשי מאסר בפועל. תקופת המאסר תימנה מיום מעצרו של הנאשם 2 - 20.6.17.

ב. שישה חודשי מאסר על תנאי אותם ירצה הנאשם 2 בפועל אם יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהכלא עבירה לפי סעיף 448 לחוק העונשין.

ג. הנאשם 2 יפצה את נפגע העבירה שאול גבליקיאן בסכום של 1,000 ₪ ואת נפגעת העבירה עמותת "צדקת רבי מאיר בעל הנס כולל חיבת ירושלים לעדת גאליציה" בסכום של 1,000 ₪. הפיצוי ישולם עד ליום 17.6.18.

16. העונש המתאים בעניינו של הנאשם 3

להבדיל משני הנאשמים האחרים הנאשם 3 הורשע בביצוע עבירה אחת של הצתה, עובדה זו מחייבת כי העונש שייגזר עליו יהיה נמוך משמעותית מזה שנגזר על שני הנאשמים האחרים. אף נאשם זה הוא "בגיר צעיר" יליד 7.6.98, ולכן יינתן משקל לקולא לעת גזירת העונש. לנאשם 3 אין עבר פלילי. שירות המבחן התרשם כי הנאשם 3 מתקשה להכיר בחומרת העבירה ובהשלכותיה האפשריות. לנוכח חומרת העבירה וקשייו של הנאשם לבוא במגע, כלשון התסקיר, עם המניעים שמאחורי ביצוע העבירות, לא בא שירות המבחן בהמלצה שיקומית לגבי הנאשם 3. לזכות הנאשם 3 יש לזקוף את העובדה שהודה ובכך חסך מזמנה של המאשימה ומזמנו של בית המשפט. בשים לב לכל האמור, ובהתחשב, בין היתר, בעונש המוסכם שנגזר באותה פרשייה בת"פ 69240-06-17 על שני נאשמים קטינים נעדרי עבר פלילי שהורשעו בביצוע עבירת הצתה אחת, אני גוזר על הנאשם 3 את העונשים הבאים:

א. אחד עשר חודשי מאסר בפועל. תקופת המאסר תימנה מיום מעצרו של הנאשם 3 - 19.6.17.

ב. שישה חודשי מאסר על תנאי אותם ירצה הנאשם 3 בפועל אם יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהכלא עבירה לפי סעיף 448 לחוק העונשין.

ג. הנאשם 3 יפצה את נפגע העבירה שאול גבליקיאן בסכום של 500 ש"ח ואת נפגעת העבירה עמותת "צדקת רבי מאיר בעל הנס כולל חיבת ירושלים לעדת גאליציה" בסכום של 500 ₪. הפיצוי ישולם עד ליום 17.6.18.

17. הודע לנאשמים על זכותם לערער לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, כ' אדר תשע"ח, 07 מרץ 2018, בנוכחות הצדדים.